

BIỆN PHÁP QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC MÔN TOÁN T HEO HƯỚNG CHUYỂN ĐỔI SỐ Ở CÁC TRƯỜNG TIỂU HỌC TẠI PHƯỜNG LÁI THIÊU, THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

Trần Hiền Trang

Học viên cao học Quản lý giáo dục, Trường Đại học Thủ Dầu Một

Tóm tắt: Bài báo tập trung nghiên cứu hệ thống biện pháp quản lý dạy học môn Toán tiểu học trong bối cảnh chuyển đổi số tại phường Lái Thiêu. Thông qua việc phân tích thực trạng với các chỉ số đánh giá từ mức 3,66 đến 4,02, nghiên cứu chỉ ra khoảng cách giữa nhận thức và năng lực triển khai thực tế. Năm biện pháp quản lý cốt lõi được đề xuất nhằm tối ưu hóa kế hoạch, đổi mới phương pháp, nâng cao năng lực đội ngũ và hoàn thiện hạ tầng số, góp phần phát triển năng lực toán học cho học sinh đáp ứng yêu cầu Chương trình giáo dục phổ thông 2018.

Từ khóa: biện pháp quản lý; dạy học môn Toán; chuyển đổi số; trường tiểu học; quản lý nhà trường.

MANAGEMENT MEASURES FOR MATHEMATICS TEACHING ACTIVITIES IN THE FRAMEWORK OF DIGITAL TRANSFORMATION IN PRIMARY SCHOOLS IN LAI THIEU WARD, HO CHI MINH CITY

Abstract: This paper focuses on researching the system of management measures for mathematics teaching in primary schools in the context of digital transformation in Lai Thieu ward. Through analyzing the current situation with evaluation indices ranging from 3.66 to 4.02, the study points out the gap between awareness and practical implementation capacity. Five core management measures are proposed to optimize planning, innovate methods, enhance staff capacity, and improve digital infrastructure, contributing to the development of mathematical competence for students to meet the requirements of the 2018 General Education Program.

Keywords: management measures; teaching mathematics; digital transformation; primary school; school management.

Nhận bài: 26/02/2026

Phản biện: 24/03/2026

Duyệt đăng: 27/03/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong kỷ nguyên số, giáo dục không còn là việc truyền thụ tri thức tĩnh mà là quá trình kiến tạo năng lực động. Tại Việt Nam, môn Toán tiểu học đóng vai trò nền tảng trong việc hình thành tư duy logic và giải quyết vấn đề. Tuy nhiên, việc chuyển đổi từ mô hình dạy học truyền thống sang mô hình số hóa vẫn đang đối mặt với nhiều rào cản về quản lý và vận hành. Phường Lái Thiêu, với đặc thù là khu vực đô thị hóa nhanh, sở hữu những tiền đề thuận lợi về hạ tầng nhưng cũng bộc lộ những hạn chế trong tính đồng bộ của quản lý. Kết quả khảo sát cho thấy một thực tế nghịch lý: Nhận thức về tầm quan trọng của quản lý chuyển đổi số đạt mức cao (ĐTB = 4,02), nhưng việc triển khai thực tế như quản lý điều kiện bảo đảm lại thấp nhất (ĐTB = 3,66). Điều này đặt ra yêu cầu cấp thiết về một hệ thống biện pháp quản lý khoa học, có tính đột phá để thu hẹp “khoảng cách số” trong học đường.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Cơ sở lý luận của quản lý dạy học Toán theo hướng chuyển đổi số

Quản lý hoạt động dạy học môn Toán theo hướng chuyển đổi số không đơn thuần là việc đầu tư trang thiết bị công nghệ như máy tính, phần mềm hay bảng tương tác, mà là một quá trình tái cấu trúc toàn diện hệ thống dạy học trên nền tảng

dữ liệu và công nghệ số. Bản chất của chuyển đổi số trong giáo dục là sự thay đổi từ mô hình quản lý truyền thống sang mô hình quản lý thông minh, trong đó các quyết định được hỗ trợ bởi dữ liệu, các hoạt động dạy học được số hóa và kết nối, đồng thời tạo ra môi trường học tập linh hoạt, cá thể hóa. Điều này đòi hỏi nhà quản lý không chỉ có năng lực tổ chức mà còn cần có tư duy đổi mới, khả năng thích ứng với công nghệ và tầm nhìn chiến lược trong phát triển giáo dục.

Dạy học Toán ở bậc tiểu học có những đặc thù riêng, gắn liền với quá trình phát triển nhận thức của học sinh từ trực quan sinh động đến tư duy trừu tượng. Các khái niệm toán học ban đầu thường được hình thành thông qua hoạt động trải nghiệm, thao tác với đồ vật và các tình huống thực tiễn. Trong bối cảnh đó, việc ứng dụng công nghệ số cần được định hướng phù hợp để hỗ trợ quá trình nhận thức này. Theo Lê Hồng Chi, Vũ Quốc Chung (2025), “dạy học Toán tiểu học cần chuyển từ truyền thụ kiến thức sang phát triển năng lực, trong đó công nghệ số đóng vai trò quan trọng trong việc cá thể hóa hoạt động học tập”. Nhận định này cho thấy chuyển đổi số không chỉ giúp đa dạng hóa hình thức dạy học mà còn tạo điều kiện để mỗi học sinh được học theo nhịp độ và

phong cách riêng. Thông qua các nền tảng học tập số, học sinh có thể tiếp cận bài toán theo nhiều cách khác nhau, nhận phản hồi kịp thời và tự điều chỉnh quá trình học tập, từ đó nâng cao hiệu quả tiếp thu kiến thức.

Bên cạnh đó, việc phát huy tính tích cực, chủ động và sáng tạo của học sinh là yêu cầu cốt lõi trong dạy học Toán. Lý thuyết của Vũ Quốc Chung (Chủ biên) (2018) nhấn mạnh: “Việc lựa chọn phương pháp dạy học Toán phải căn cứ vào đặc điểm tâm lý lứa tuổi học sinh tiểu học, đồng thời phát huy tính tích cực, chủ động và sáng tạo của người học.” Trong môi trường số, các yếu tố như hình ảnh, âm thanh, trò chơi tương tác và mô phỏng trực quan có thể góp phần làm tăng hứng thú học tập, kích thích sự tham gia tích cực của học sinh. Tuy nhiên, điều quan trọng là công nghệ phải được sử dụng một cách có định hướng, tránh tình trạng lạm dụng dẫn đến việc học sinh bị phân tán hoặc phụ thuộc vào thiết bị. Do đó, công tác quản lý dạy học cần đảm bảo rằng việc tích hợp công nghệ luôn hướng tới mục tiêu phát triển tư duy Toán học, giúp học sinh hiểu sâu bản chất vấn đề chứ không chỉ dừng lại ở việc tiếp nhận thông tin một cách thụ động.

Một nội dung mang tính nền tảng trong dạy học Toán theo hướng chuyển đổi số là quá trình chuyển hóa tư duy. Đây là quá trình biến đổi tri thức khoa học thành tri thức dạy học phù hợp với đối tượng học sinh và bối cảnh giáo dục cụ thể. Theo Dương Hữu Tông (2012), “quá trình chuyển hóa tri thức Toán học thành nội dung dạy học đòi hỏi sự thích ứng với bối cảnh học tập, trong đó công nghệ có thể đóng vai trò trung gian hỗ trợ hiệu quả.” Trong môi trường số, công nghệ giúp tái hiện các khái niệm trừu tượng dưới dạng trực quan, sinh động, từ đó hỗ trợ học sinh dễ dàng tiếp cận và hiểu sâu kiến thức. Tuy nhiên, việc sử dụng công nghệ không chỉ là thay đổi công cụ dạy học, mà còn là thay đổi cách thức tổ chức hoạt động học tập. Người quản lý cần nhận thức rõ điều này để định hướng cho giáo viên trong việc lựa chọn và sử dụng công cụ phù hợp, đảm bảo tính sư phạm và hiệu quả giáo dục.

Cuối cùng, hiệu quả của dạy học Toán phụ thuộc vào sự phối hợp đồng bộ giữa các yếu tố trong hệ thống dạy học. Vũ Quốc Chung (Chủ biên) (2018) cho rằng “tổ chức dạy học Toán hiệu quả cần sự phối hợp linh hoạt giữa nội dung, phương pháp, phương tiện và hình thức tổ chức.” Trong bối cảnh chuyển đổi số, sự phối hợp này

được thực hiện trên nền tảng công nghệ, nơi các hoạt động dạy học được kết nối và quản lý một cách thống nhất. Quản lý chuyển đổi số chính là quá trình điều phối các yếu tố này trên một “trục số hóa”, giúp đảm bảo tính liên thông và hiệu quả trong toàn bộ hệ thống. Nhờ đó, thông tin được truyền tải nhanh chóng, chính xác giữa các cấp quản lý, giáo viên và học sinh, góp phần nâng cao chất lượng dạy học môn Toán trong nhà trường tiểu học.

2.2. Thực trạng quản lý hoạt động dạy học môn Toán theo hướng chuyển đổi số tại phường Lái Thiêu

Thực trạng quản lý hoạt động dạy học môn Toán tại các trường tiểu học trên địa bàn phường Lái Thiêu hiện nay mang đậm dấu ấn của một giai đoạn chuyển đổi đầy biến động. Qua khảo sát, có thể nhận thấy sự đan xen phức tạp giữa những nhận thức tích cực bước đầu và những rào cản nội tại trong vận hành. Đây là đặc điểm điển hình của quá trình quá độ từ mô hình giáo dục truyền thống sang hệ sinh thái giáo dục số, nơi mà ý chí đổi mới đã hình thành nhưng năng lực quản trị thực tế và hạ tầng kỹ thuật vẫn chưa tạo được sự bứt phá đồng bộ.

Điểm sáng nổi bật nhất nằm ở phương diện nhận thức và mục tiêu với chỉ số điểm trung bình (ĐTB) ấn tượng là 4,02. Con số này minh chứng rằng đội ngũ cán bộ quản lý và giáo viên tại địa phương đã chuẩn bị sẵn sàng về mặt tâm thế, xem chuyển đổi số là động lực tất yếu để nâng cao chất lượng môn Toán. Nhiều giáo viên đã bước đầu chủ động “số hóa” các mảnh ghép nhỏ trong bài giảng thông qua phần mềm trình chiếu hoặc các ứng dụng tương tác. Tuy nhiên, sự chuyển biến này mới chỉ dừng lại ở cấp độ cá nhân, mang tính tự phát và thiếu một “trục xương sống” định hướng chiến lược từ phía quản lý nhà trường, dẫn đến tình trạng các sáng kiến số chưa được hệ thống hóa để tạo ra giá trị cộng hưởng bền vững.

Sự “lệch pha” giữa tư duy và hành động lộ rõ nhất trong công tác lập kế hoạch (ĐTB = 3,69) và đặc biệt là quản lý các điều kiện bảo đảm - chỉ số thấp nhất trong khảo sát (ĐTB = 3,66). Thực trạng này phản ánh hội chứng “lực bất tòng tâm”: nhà quản lý muốn đổi mới nhưng kế hoạch vẫn còn nặng tính hành chính, thiếu các kịch bản sư phạm số hóa chi tiết. Bên cạnh đó, sự thiếu hụt về thiết bị đồng bộ, đường truyền Internet thiếu ổn định và sự vắng bóng của một kho học liệu số dùng chung đã tạo ra những “điểm nghẽn” vật lý trực

tiếp. Điều này khiến hoạt động dạy học môn Toán vốn đòi hỏi tính trực quan và logic cao gặp nhiều trở ngại khi triển khai các mô hình hiện đại.

Về phương diện tổ chức và đánh giá, kết quả khảo sát (ĐTB lần lượt là 3,72 và 3,71) cho thấy sự lúng túng trong việc thoát ly khỏi quỹ đạo dạy học truyền thống. Các mô hình học tập kết hợp dù đã xuất hiện nhưng còn mang tính trình diễn, thiếu chiều sâu do thiếu hướng dẫn chuyên môn cụ thể. Đặc biệt, công tác kiểm tra, đánh giá vẫn đang bám víu vào các tiêu chí cũ, chưa thể đo lường chính xác sự phát triển năng lực toán học của học sinh trong môi trường số. Đúng như nhận định của Trần Đại Nghĩa, Mai Thị Hồng (2024): “Quản lý hoạt động dạy học môn Toán theo tiếp cận năng lực đòi hỏi sự đổi mới đồng bộ từ kế hoạch, tổ chức thực hiện đến kiểm tra, đánh giá, trong đó vai trò điều hành của nhà quản lý là yếu tố quyết định.” Tại Lái Thiêu, vai trò điều hành này cần được nâng tầm từ giám sát hành chính sang kiến tạo hệ sinh thái, lấy dữ liệu số làm nền tảng để điều chỉnh toàn bộ tiến trình dạy học.

2.3. Biện pháp quản lý hoạt động dạy học môn Toán theo hướng chuyển đổi số

Để giải quyết những mâu thuẫn giữa nhận thức tích cực và hiệu quả triển khai còn hạn chế trong thực tiễn, cần thiết phải xây dựng một hệ thống biện pháp quản lý mang tính chiến lược, đồng bộ và phù hợp với điều kiện cụ thể của các trường tiểu học tại phường Lái Thiêu. Các biện pháp này không chỉ hướng tới việc khắc phục những điểm yếu hiện tại mà còn tạo nền tảng bền vững cho quá trình chuyển đổi số trong dạy học môn Toán.

2.3.1. Tổ chức bồi dưỡng năng lực số theo mô hình “Cộng đồng học tập”

Tổ chức bồi dưỡng năng lực số cho giáo viên theo mô hình “Cộng đồng học tập” là một giải pháp có ý nghĩa then chốt. Thay vì tổ chức các buổi tập huấn mang tính lý thuyết, thiếu tính thực tiễn, nhà quản lý cần chuyển sang hình thức bồi dưỡng dựa trên nhu cầu thực tế và năng lực cụ thể của giáo viên. Nội dung bồi dưỡng nên tập trung vào các kỹ năng thiết yếu như khai thác phần mềm toán học chuyên dụng (chẳng hạn Geogebra), sử dụng các nền tảng học tập thích ứng, cũng như thiết kế bài giảng E-learning phù hợp với học sinh tiểu học. Về cách thức tổ chức, cần xây dựng đội ngũ “giáo viên nòng cốt số” - những người có năng lực công nghệ tốt và tinh thần đổi mới, làm hạt nhân lan tỏa trong toàn trường thông qua các buổi sinh hoạt chuyên môn định kỳ. Mô hình này

không chỉ giúp nâng cao năng lực cá nhân mà còn tạo ra môi trường học tập nghề nghiệp liên tục, phù hợp với tinh thần cá thể hóa học tập mà Lê Hồng Chi, Vũ Quốc Chung (2025) đã đề cập.

2.3.2. Số hóa quy trình lập kế hoạch dạy học

Số hóa quy trình lập kế hoạch dạy học là bước đi cần thiết để chuyển đổi từ quản lý truyền thống sang quản lý hiện đại. Nhà quản lý cần chỉ đạo xây dựng kế hoạch dạy học môn Toán theo hướng tích hợp công nghệ một cách có chọn lọc và hiệu quả. Trong đó, việc xác định các “điểm chạm số” trong từng bài học là rất quan trọng, bởi không phải nội dung nào cũng cần số hóa. Kế hoạch cần làm rõ bài học nào nên sử dụng mô phỏng 3D để minh họa, bài nào nên áp dụng bài tập tương tác trực tuyến nhằm tăng cường luyện tập và củng cố kiến thức. Đồng thời, kế hoạch dạy học cần có tính linh hoạt, cho phép giáo viên điều chỉnh dựa trên dữ liệu phản hồi từ học sinh thông qua các hệ thống học tập số. Điều này góp phần nâng cao tính thích ứng và hiệu quả của quá trình dạy học.

2.3.3. Đổi mới phương pháp và hình thức tổ chức dạy học thông qua hệ sinh thái số

Đổi mới phương pháp và hình thức tổ chức dạy học thông qua hệ sinh thái số là một trong những giải pháp trọng tâm nhằm nâng cao chất lượng dạy học môn Toán. Ban giám hiệu cần khuyến khích và tạo điều kiện để giáo viên áp dụng các mô hình dạy học hiện đại như “lớp học đảo ngược”, dạy học dự án hoặc dạy học tích hợp công nghệ. Trong các mô hình này, công nghệ không chỉ là công cụ hỗ trợ mà còn đóng vai trò trung gian trong quá trình chuyển hóa sự phạm. Như Dương Hữu Tông (2012) đã khẳng định, công nghệ có thể hỗ trợ hiệu quả trong việc chuyển hóa tri thức Toán học thành nội dung dạy học phù hợp. Chẳng hạn, học sinh có thể xem video hướng dẫn cách tính diện tích tại nhà, sau đó dành thời gian trên lớp để thảo luận, giải quyết các bài toán thực tiễn dưới sự hướng dẫn của giáo viên. Cách tiếp cận này không chỉ giúp tiết kiệm thời gian mà còn phát huy tối đa vai trò chủ động của học sinh trong quá trình học tập.

2.3.4. Quản lý đánh giá dựa trên dữ liệu

Quản lý đánh giá dựa trên dữ liệu được xem là khâu đột phá trong nâng cao hiệu quả quản lý dạy học. Trong bối cảnh chuyển đổi số, việc thu thập và phân tích dữ liệu học tập của học sinh trở nên khả thi và cần thiết. Nhà trường cần sử dụng các hệ thống quản lý học tập (LMS) để theo dõi tiến trình học tập, kết quả làm bài và mức độ tiến bộ

của học sinh theo từng chủ đề Toán học. Thông qua các biểu đồ và báo cáo dữ liệu, người quản lý có thể nhận diện được những mạch kiến thức mà học sinh còn yếu (ví dụ: hình học, số học), từ đó đưa ra các chỉ đạo chuyên môn kịp thời và chính xác. Việc đánh giá không còn mang tính cảm tính mà dựa trên minh chứng cụ thể, góp phần nâng cao tính khách quan và hiệu quả trong quản lý.

2.3.5. Huy động nguồn lực xã hội hóa để hoàn thiện hạ tầng số

Huy động nguồn lực xã hội hóa để hoàn thiện hạ tầng số là điều kiện quan trọng để đảm bảo tính khả thi của các biện pháp trên. Trong bối cảnh ngân sách nhà nước còn hạn chế, nhà quản lý cần chủ động tìm kiếm và huy động các nguồn lực từ cộng đồng, đặc biệt là phụ huynh học sinh và các tổ chức xã hội. Một trong những giải pháp thiết thực là xây dựng kho học liệu số dùng chung cho môn Toán, thông qua việc vận động giáo viên đóng góp bài giảng, tài liệu và chia sẻ giữa các trường trong cùng địa bàn. Điều này không chỉ giúp tiết kiệm chi phí mà còn tạo ra một hệ sinh thái học liệu phong phú, đa dạng. Bên cạnh đó, cần thiết lập cơ chế phối hợp với phụ huynh trong

việc hỗ trợ thiết bị học tập và giám sát quá trình học trực tuyến của học sinh tại nhà. Sự đồng hành của phụ huynh sẽ góp phần quan trọng trong việc duy trì hiệu quả của dạy học Toán theo hướng chuyển đổi số.

Nhìn chung, năm biện pháp trên có mối quan hệ chặt chẽ, bổ trợ lẫn nhau, tạo thành một hệ thống quản lý toàn diện. Việc triển khai đồng bộ và linh hoạt các biện pháp này sẽ góp phần nâng cao chất lượng dạy học môn Toán, đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục trong thời đại số.

III. KẾT LUẬN

Chuyển đổi số trong dạy học môn Toán tại tiểu học là một hành trình tất yếu nhưng đầy thách thức. Kết quả nghiên cứu tại trường Lái Thiêu cho thấy, mấu chốt của thành công không nằm ở công nghệ đắt tiền mà nằm ở năng lực quản lý đồng bộ. Khi nhà quản lý biết cách kết hợp linh hoạt giữa nội dung, phương pháp và phương tiện số và lấy việc phát triển năng lực học sinh làm kim chỉ nam, hoạt động dạy học Toán sẽ trở nên sinh động và hiệu quả hơn. Hệ thống biện pháp trên nếu được thực hiện quyết liệt sẽ là lời giải cho bài toán nâng cao chất lượng giáo dục trong kỷ nguyên số tại địa phương.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018). *Chương trình giáo dục phổ thông ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018*.
- Dương Hữu Tòng (2012). Chuyên hóa sư phạm trong dạy học Toán ở tiểu học. *Tạp chí Khoa học Trường Đại học Cần Thơ*. Trang 80-88.
- Lê Hồng Chi, Vũ Quốc Chung (2025). Đặc thù dạy học môn Toán tiểu học ở Việt Nam và gợi ý cải tiến từ kinh nghiệm quốc tế. *Tạp chí Khoa học và Công nghệ*, Trường Đại học Hùng Vương. Trang 55-63.
- Thủ tướng Chính phủ (2020). *Quyết định số 749/QĐ-TTg ngày 03/6/2020 phê duyệt Chương trình Chuyển đổi số quốc gia đến năm 2025, định hướng đến năm 2030*.
- Trần Đại Nghĩa, Mai Thị Hồng (2024). Thực trạng quản lý hoạt động dạy học môn Toán theo tiếp cận năng lực cho học sinh tiểu học ở thành phố Đà Lạt, tỉnh Lâm Đồng. *Tạp chí Khoa học*, Trường Đại học Đồng Tháp, Trang 261-269.
- Vũ Quốc Chung (Chủ biên) (2018). *Phương pháp dạy học Toán ở tiểu học*. Hà Nội: Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.